

Hjälpmedelspolicy

1 Syfte

Syftet med policyn är att skapa grundläggande principer som ska tillämpas i samband med hantering och förskrivning av personliga hjälpmedel. Policyn utgår från den enskilde individens behov och ska vara vägledande för hur hjälpmedelsförsörjningen ska utvecklas och för hur de resurser som finns tillgängliga bäst ska användas.

2 Omfattning

Denna policy gäller för de verksamheter som hanterar eller förskriver personliga hjälpmedel inom Region Örebro län och Örebro läns kommuner. Enligt avtal om ansvar för hjälpmedel med dnr 437/94 ska Region Örebro län (tidigare Örebro läns landsting) ansvara för att tillhandahålla individuellt utprovade hjälpmedel till personer med funktionsnedsättning boende i Örebro läns kommuner.

3 Utgångspunkter

Detta policydokument har sin utgångspunkt i hälso- och sjukvårdslagen där sjukvårdshuvudmännen (regioner och kommuner) skyldighet att tillhandahålla hjälpmedel till personer med funktionsnedsättning regleras.

Varje sjukvårdshuvudman fastställer vilka enskilda produkter hälso- och sjukvården tillhandahåller som hjälpmedel.

Produkter som ligger utanför sjukvårdshuvudmannens ansvar benämns som egenansvarsprodukter. De kräver inte hälso- och sjukvårdens speciella kompetens för bedömning, utprovning och anpassning och kan inte motiveras medicinskt som en del i en behandling. Personen kan själv bedöma sitt behov av dessa och produkterna är i stor omfattning tillgängliga i handeln. Dessa produkter har personen ett egenansvar att vid behov införskaffa och bekosta.

Utgångspunkter för förskrivning av personliga hjälpmedel:

- Hjälpmedlet är en del av rehabilitering, habilitering, vård och behandling och är medicinskt motiverat.
- Hjälpmedlet kräver hälso- och sjukvårdens särskilda kompetens för bedömning, utprovning och anpassning.
- Behovsbedömning sker utifrån en helhetsbedömning av personens situation.
- Gemensamma riktlinjer och kriterier för Region Örebro län följs.
- Förskrivare utses av verksamhetschef eller motsvarande i länets kommuner. Vilka yrkeskategorier som tillåts förskriva framgår av produktspecifika riktlinjer och kriterier.

4 Grundläggande principer

När hjälpmedel förskrivs till personer med funktionsnedsättning ska förskrivningen bygga på den värdegrund som riksdagen har beslutat ska gälla inom hälso- och sjukvården. Värdegrunden innehåller tre vägledande principer som prioriteringar ska utgå ifrån vid hjälpmedelsförskrivningar:

- **Människovärdesprincipen** innebär att alla människor är lika mycket värda och har rätt till vård oavsett ålder, kön, utbildning, social eller ekonomisk ställning.
- **Behovs- och solidaritetsprincipen** innebär att de som har de svåraste sjukdomarna ska få vård först. Vårdpersonalen ska särskilt tänka på de svagaste patienterna, till exempel de som inte kan tala för sig och som inte känner till sina rättigheter.
- **Kostnadseffektivitetsprincipen** innebär att det ska finnas en rimlig relation mellan kostnader och effekt av behandlingen. Om till exempel två olika behandlingar ger samma effekt så bör den som kostar mindre väljas.

De tre principerna är rangordnade så att människovärdesprincipen går före behovs- och solidaritetsprincipen, som i sin tur går före kostnadseffektivitetsprincipen.

5 Individens behov

Hjälpmedel inom hälso- och sjukvården är en integrerad del i den enskildes habilitering eller rehabilitering och frikopplas inte från andra vård- och behandlingsinsatser. Målet med hjälpmedlet är att det ska bidra till att:

- förbättra eller vidmakthålla personens funktion eller förmåga
- kompensera för aktivitetsbegränsning

Förskrivning av hjälpmedel ingår i en helhetsbedömning av patientens behov, där förskrivningen ska planeras i samverkan med patienten. Patientlagen reglerar hur hälso- och sjukvården ska stärka och tydliggöra patientens ställning samt främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet. Av lagen framgår att, när det finns olika hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning tillgängliga ska patienten ges möjlighet att välja det alternativ som han eller hon föredrar. Patienten ska få det valda hjälpmedlet, om det är befogat med hänsyn till hans eller hennes behov och till kostnaderna för hjälpmedlet.

Information

Patienten ska få information om de hjälpmedel som finns för personer med funktionsnedsättning.

- När patienten är ett barn ska även barnets vårdnadshavare få information.
- Om informationen inte kan lämnas till patienten, ska den i stället såvitt möjligt lämnas till en närstående till honom eller henne.
- Informationen anpassas till mottagarens ålder, mognad, erfarenhet, språkliga bakgrund och andra individuella förutsättningar.
- Önskan om att avstå från information ska respekteras.
- Den som ger informationen ska så långt som möjligt försäkra sig om att mottagaren har förstått innehållet i och betydelsen av den lämnade informationen.
- Informationen ska lämnas skriftligen om det behövs med hänsyn till mottagarens individuella förutsättningar eller om han eller hon ber om det.